

RECENZJA

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lek. med. Macieja Borowca pt.: „Ocena skuteczności i ryzyka niepowodzeń chirurgii rekonstrukcyjnej w oparciu o techniki mikrozespoleń naczyniowych w populacji dziecięcej, leczonej z powodu nowotworów oraz wad wrodzonych regionu głowy i szyi.” Stanowi zwarty, starannie opracowany i oprawiony wydruk komputerowy liczący łącznie 133 strony. Układ rozdziałów jest typowy dla rozprawy doktorskiej. Zachowane są właściwe i optymalne objętości rozdziałów.

Wstęp liczący 19 stron podzielony na 8 podrozdziałów bardzo dobrze wprowadza czytelnika w mało znane nawet doświadczonym chirurgom zagadnienia mikrozespoleń naczyniowych. Wskazuje również, że różnorodność wskazań i możliwości rozwiązań utrudnia, a nawet uniemożliwia ich jednoznaczne usystematyzowanie. Wszystkie stwierdzenia są poparte cytowanym piśmiennictwem. Na zakończenie wstępu autor w sposób logiczny i przekonujący uzasadnia cel prowadzonych badań, co w konsekwencji prowadzi do przedstawionych w kolejnym rozdziale celów pracy. Po takim wprowadzeniu stają się one jasne i oczywiste.

Materiał badawczy to grupa 46 pacjentów z różnymi chorobami i wadami rozwojowymi niemożliwa do usystematyzowania. Łączy je fakt, że u wszystkich wykonano jednorazowo lub dwukrotnie rekonstrukcje z użyciem zespoleń mikronaczyniowych. Materiał ilustrowany jest bardzo bogatą dokumentacją zdjęciową.

Liczący 30 stron rozdział zatytułowany metoda to analiza wyników w wielu grupach pacjentów łączonych tak, by możliwa była odpowiedź na założone cele pracy. Autor wprowadza oceny punktowe wyników, co ma umożliwić ich analizę statystyczną. Ocenia więc kolejno: wgojenie się rany w miejscu biernym, efekt funkcjonalny wykonanego zabiegu, efekt

gojenia miejsca dawczego, żywotność płata mikrochirurgicznego oraz wyniki w aspekcie wieku operowanych pacjentów. Dużą i wartościową część tego rozdziału stanowią szczegółowo opisane i bogato ilustrowane rycinami techniki poszczególnych zabiegów operacyjnych. Dla pełnej wiarygodności oceny uzyskanych wyników autor przedstawia przyjętą, usystematyzowaną technikę dokumentacji fotograficznej. Ze względu na znaczną różnorodność materiału zastosowano liczne metody analizy statystycznej.

Przedstawianie wyników na kolejnych 24 stronach to ponownie analiza w aspekcie założonych celów pracy. Analizując wyniki autor zwraca szczególną uwagę na skuteczność i korzyści z wyboru konkretnej techniki czyli wyboru miejsca dawczego oraz na dostosowanie różnych technik do wieku pacjenta.

Dyskusja jest naturalną konsekwencją przedstawionych wyników badań, a raczej można powiedzieć wyników leczenia w konkretnych grupach chorych. Autor omawia więc kolejno problem monitorowania żywotności płata mikrochirurgicznego, ocenia skuteczność leczenia, powikłania zarówno w miejscu biorczym jak i dawczym, zależności związane z wiekiem pacjenta. Wreszcie krytycznie ocenia własne wyniki widząc niepowodzenia w niezbyt precyzyjnym prowadzeniu pacjentów we wczesnym okresie pooperacyjnym i proponuje zasady postępowania w przyszłości.

Wnioski dokładnie odpowiadają założonym celom pracy. Są nieco zbyt rozbudowane ale dzięki temu dobrze podsumowują całość przeprowadzonych badań i wynikające z nich obserwacje i oceny.

Piśmiennictwo to 84 pozycje współczesne, z wyjątkiem dwu zagraniczne.

Zgodnie z zasadami pracę kończy streszczenie w języku polskim i angielskim, wykaz rycin, tabel i wykresów.

Z obowiązku recenzenta przestawiam swoje uwagi. Są one mało istotne i nie mają wpływu na wartość pracy: Tytuł pracy powinien być istotnie krótszy. Nie ma potrzeby wyjaśniania powszechnie znanych skrótów np. TK, USG. Należy unikać pozostawiania pojedynczych liter na końcu wiersza. Wydaje się, że określenie: piśmiennictwo jest lepsze niż literatura. Jestem przekonany, że autor posiada odpowiednie zgody na przedstawianie zdjęć pacjentów jednak nie znalazłem w pracy

stwierdzenia tego faktu. Nie jest też wyjaśnione kto jest autorem rycin, nota bene znakomitych i istotnie zwiększających wartość pracy.

Podsumowując bardzo wysoko oceniam wartość przedstawionej rozprawy doktorskiej. Jest to praca badawcza stanowiąca jednocześnie kliniczny opis zabiegów chirurgicznych opartych o zespolenia mikronaczyniowe. Opisuje techniki nowoczesne, pionierskie nie tylko w naszym kraju. Bazując na dogłębnej i obiektywnej ocenie opisanych przypadków klinicznych doktorant tworzy podstawy zarówno do rozwoju ośrodka klinicznego, w którym pracuje jak i przedstawia opracowanie mające wartość podręcznikowa.

Z pełnym przekonaniem wnoszę do Rady Naukowej Narodowego Instytutu Onkologii w Gliwicach o dopuszczenie lek. med. Macieja Borowca do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Maciej Borowca', is written over a faint, circular official stamp.